

KJEVEREGISTRERING

Asbjørn Jokstad - Jon Ørstavik

Definisjoner

- Okklusal ansiktshøyde
 - Ansiktshøyden under terminal okklusjon mellom over og underkjeven
- Hvilehøyde
 - Ansiktshøyden når underkjeven befinner seg i hvilestilling
- Hvilestilling
 - Underkjevens posisjon når pasienten sitter fritt oppreist med hodet i naturlig likevektsstilling, og kjevemusklene er i en tilstand av minimal aktivitet
- Hvileavstand (“Free-way space”)
 - Avstanden mellom over- og underkjevens tannrekker når underkjeven er i hvilestilling (måles som regel i premolarregionen)
- S-posisjon
 - Underkjevens posisjon ved uttale av “S”
- S-avstand
 - Avstanden mellom over og underkjevens insisiver ved uttale av “S”

Kjeveregistrering omfatter

1. Tannbuenes relasjon til leppe/kinn/tunge
2. Okklusal ansiktshøyde/plassering av okklusjonsplan
3. Sagittal relasjon mellom kjevene ved interkuspidasjon
4. Midtlinjeplassering
5. Tannlengde/bredde/form og farge
6. Registrering av bitt i RP

Kjevereregistrering

**Følg denne
rekkefølgen!**

Kjeveregistrering

1. Tannbuenes relasjon til leppe/kinn/tunge
 - Harmonisk understøttelse av kinn og lepper
 - Plass til tunge
2. Okklusal ansiktshøyde og plassering av okklusjonsplan
 - Opp til 1 mm synlig voks
 - Flukt med pupillelinje og tragus-nesevinge
 - Hvileavstand, S-lyd
3. Sagittal relasjon mellom kjevene ved interkuspidasjon
 - Operatørstyrt, innøvd bevegelse
4. Midtlinjeplassering
 - Filtrum
5. Tannlengde/bredde/form og farge
 - Pasienten må være enig
6. Registrering av bitt i RP
 - Beskjæring 1 mm front, 5 mm lateralt, v-formede spor.
 - Myk gjennomvarm voks

Okklusal ansiktshøyde kan ha betydning for

- Utseende
- Tale
- Muskelspenning i
 - Tyggemuskulatur
 - Mimisk muskulatur
- Proteseskade
- Protesebrukskontroll

Valg av okklusal høyde (OAH)

- Estetiske vurderinger
- Forhold til referanseposisjoner
- Komfortvurderinger

Anbefalt grunnlag for valg av OAH hos totalt tannløse

- Legg hovedvekt på estetikk
 - Uanstrengt mimisk muskulatur uten påfallende sammensunket underansikt
- Bruk hvileavstand eller S-avstand som grovmål
 - Først og fremst for å sikre at OAH ikke blir for stor
- Velg heller noe lavere enn noe høyere OAH enn hva ønsket om optimal estetikk og gjennomsnittlige referanseverdier skulle tilsi
 - Høye proteser kan være vanskelige å kontrollere

Funksjonelle referanser for valg av OAH

- Underkjevens hvileposisjon
 - Normalt 2-4 mm mellom tannrekkene målt i premolarregionen
- Underkjevenes S-posisjon
 - Normalt 1 mm mellom tannrekkene målt i fronttannsregionen
- Maksimal bitekraft
 - Kan måles, f.eks med dynamometer
- Pasientrapportert komfort

Forhold mellom hvilehøyde og OAH

- Interindividuell
 - varierer fra nær 0 til mer enn 1 cm
- Intraindividuell
 - variasjon avhengig av hvorledes hvilehøyden registreres
 - (anspenhet, med eller uten proteser/prøveplater på plass o.a.)
 - Forskjellen mellom hvilehøyde og OAH varierer gjennom livet
- Etter terapeutisk endring i okklusal ansiktshøyde inntar de fleste straks en ny hvilehøyde

Forhold mellom S-posisjon og OAH

- S-posisjonen inntas som en refleks av behovet for å tette for luftstrøm og unngå lesping
- Når OAH endres inntar de fleste raskt en ny S-posisjon tilpasset de nye forhold
- Det synes som **S-avstanden** er relativt konstant

Forhold mellom OAH og estetikk

- Tannløse har ekstremt lav OAH
 - (det er en definisjonssak om ansiktshøyde med tannløse kjever i kontakt skal kalles OAH)
- Vanligvis holder den tannløse sin underkjeve i en ekstremt høy posisjon ved hvile
 - Effekten er sammensunken ansiktshøyde (også når pasienten ikke holder kjevene i kontakt) som ønskes høynet

Forhold mellom OAH og maksimal bitkraft

- Individet velger hvor hardt det vil bite
- Dette styres først og fremst av smerte eller heller frykt for at smerte skal oppstå
- “Bitthøyden” er ikke påvist å ha avgjørende innflytelse for protesebærere

Forhold mellom OAH og komfort

- Komfortbegrepet er svært sammensatt
- Komforthøyde
 - med proteser på plass avviker fra
 - komforthøyde med prøveplater
 - som igjen kan variere med
 - prøveplatenes form og kvalitet

Valg av sagittal kjeverelasjon for registrering

- Tannstyrt posisjon “IP”
 - Finnes ikke hos tannløse
- Muskulært styrt posisjon “MP”
 - Ikke reproducerbar
- Leddstyrt posisjon “RP”
 - Rimelig reproduser- og kontrollerbar